

Лекція 15. Якою має бути успішна школа або яка школа, виховує успішних людей?

Поміркуємо над тим, якою має бути успішна школа або школа, яка виховує успішних людей. Наприкінці ХХ століття лондонські науковці провели дуже цікавий експеримент: вони прагнули дізнатись, які школи виховують успішних людей, а які – неуспішних. Вчені намагались з'ясувати чинники, які дозволяють деяким школам краще підготувати учнів до життя, ніж іншим. Науковці помітили, що деякі школи випускають зі своїх стін людей, які знаходять себе в житті, реалізуються, а тому є успішними. Успіх у цьому контексті не означає, що випускники цих шкіл усі стали багатіями-мільйонерами або іншими впливовими особами. Йдеться про те, що випускники успішних шкіл займалися улюбленою справою та реалізували себе у житті.

Інші школи, на жаль, не могли похвалитися такими результатами: їхні випускники мали девіантну або делінквентну поведінку – з'являлись проблеми із законом або вони були соціально неуспішні. Науковці намагались з'ясувати, від чого залежить виховання успішних та неуспішних людей. Були виділено два типи шкіл. Ваше завдання зараз уважно подивитися на слайд, прочитати суттєві характеристики, притаманні кожному з типів шкіл, та визначитись, який саме тип школи випускає успішних людей (див. презентацію до теми). Отже, першому типу шкіл притаманно: 1) невелике приміщення; 2) сучасне обладнання; 3) оптимальне співвідношення учнів та вчителів (невеликі класи); 4) система постійних вихователів; 5) тверда дисципліна.

Другому типу шкіл властиво: 1) забезпеченість усіма необхідними засобами навчання (від підручників до лабораторій); 2) стимулювання учнів ухвалювати самостійні рішення та відповідати за них; 3) позитивне і регулярне мотивування учнів до навчання; 4) висококваліфіковані вчителі, що є прикладом для наслідування.

Отже, ваше завдання ще раз прочитати характерні риси кожного з типів шкіл та визначитись, який тип навчального закладу виховує успішних людей. Поділіться вашими думками з нами на форумі.

Під час семінарів-тренінгів вчителі, як правило, безпомилково визначали, що другий тип школи виховує успішних людей. І це дійсно так. Дослідники дійшли висновку, що такі чинники, як розмір приміщення, кількість учнів на квадратний метр, кількість учнів на вчителя, система постійних вихователів не мають жодного значення для виховання успішних людей. З іншого боку найбільше значення має етос – система цінностей, яку сповідує педагогічний колектив і, відповідно, прищеплює учням. З'ясувалось, що для виховання успішних людей вкрай необхідно надавати учням можливість ухвалювати самостійні рішення, за які вони несуть відповідальність. Регулярне позитивне стимулювання теж мало значення для успіхів учнів у навчанні та самореалізації, оскільки високі пізнавальні інтереси обумовлюють і високі навчальні результати. Безперечно, аби забезпечити і регулярне позитивне мотивування, і стимулювання до ухвалення самостійних рішень потрібна була висока кваліфікація вчителів. Тобто найважливіший чинник серед усіх вище перелічених – це висококваліфікований вчитель.

Якщо у школі будуть висококваліфіковані вчителі, відповідно ми матимемо і якісне стимулювання, і якісне навчання, і позитивне і регулярне мотивування. Який висновок можна зробити з цього експерименту? При впровадженні реформ в освіті перше і основне, про що слід попіклуватися, – це підготовка якісного вчителя. Якщо ми матимемо якісного вчителя, то ми матимемо і нову якість освіти. Все решта не потребує такої великої уваги з боку держави, натомість підготовка якісного вчителя має стати пріоритетним завданням. Лише висококваліфікований вчитель

здатен забезпечити нову якість освіти у новій системі координат (правил гри). Людина – найцінніший ресурс. Відповідно всі кошти слід вкладати в людину. Всі фінансові ресурси варто спрямувати на високу оплату праці вчителя та організувати прийом на посаду на конкурсних засадах. Якщо ми це зробимо, то нова якість освіти буде гарантована.